

Передмова до цього видання

Жозефіна Тей – один із двох псевдонімів шотландської письменниці Елізабет Макінтош (1896–1952), найбільш відомої читачам детективними романами та п'єсою «Річард Бордоський».

Народилася Елізабет Макінтош у місті Інвернес, спочатку навчалася в коледжі фізичної культури в Бірмінгемі, а згодом вчителювала. Літературну кар'єру розпочала після втрати постійної роботи через необхідність догляду за батьком-інвалідом.

Літературний успіх прийшов до авторки після публікації роману «Людина в черзі» (1929), в якому вперше зустрічаємо головного героя наступних її творів інспектора Гранта зі Скотленд-Ярду. 1937 рік ознаменувався появою нових творів письменниці, серед яких відомий «Шилінг на свічки», хоча більшість її романів побачила світ тільки після Другої світової війни. Жозефіна Тей відійшла у вічність 1952 року, заповівши весь свій літературний набуток Національному фондові.

Письменниця зіграла головну роль у фільмі «Експерт з убивств» (Faber, 2008) Ніколи Апсон – детективній історії, витканій навколо оригінальної постановки «Річарда Бордоського».

Сюжет твору такий: інспектор Скотленд-Ярду Алан Грант, якого зустрінемо згодом у п'яти інших романах цієї ж авторки, прикутий до лікарняного ліжка важкою недугою. Заінтригований портретом короля Річарда III, який принесла йому подруга, він усвідомив, що може пізнати характер людини, дивлячись на її зображення. Король Річард справляє на нього враження лагідної, доброї й поміркованої людини, хоча здавна побутувала думка, що він був жорстоким убивцею.

З допомогою друзів та знайомих інспектор розпочинає розслідування справи «Принців у Тауері». Грант вивчає всю наявну інформацію, яку йому постачає дослідник-американець.

Авторка твору спостерігає, як конструюється ця історія та які саме версії наступних подій можуть бути істинними, попри відсутність незаперечних доказів. Назва «Дочка часу» взята з цитати сера Френсіса Бекона, яка є епіграфом до цієї книги: «Істина – дочка часу, а не влади». На цьому конкретному прикладі, авторка показує, як народжуються неймовірні легенди. Письменниця наводить також і кілька інших подібних подій, наприклад, поширену (але неправдиву) історію про те, що військові стріляли в людей під час бунту в Тоніпанді 1910 року.

Ґрант лежав на високому ліжку з білими простирадлами, втупившись у стелю. Його байдужий погляд ловив кожную дрібну тріщинку на ній. Він складав із них уявну карту й подумки мандрував нею: річки, острови, континенти... Він бавився, ставлячи запитання і знаходячи на ній приховане – обличчя знайомих людей, обриси птахів та риб, виконував лише йому відомі математичні розрахунки, пригадуючи з дитинства теореми, кути, трикутники. Більше він нічого не міг робити – тільки вивчати уявне видиво й ненавидіти його.

Він попросив Манюню повернути його ліжко так, щоб у нього перед очима була ще одна ділянка стелі, яку він міг би досліджувати. Але вона вирішила, що це порушить симетрію палати – в лікарнях симетрія дещо менш важлива за чистоту, але значно важливіша за співчуття. Усе, що виходило за межі цієї лікарняної симетрії, було грубим порушенням.

– Чому ви не читаете, – спитала вона, – нові популярні романи, які вам приносять друзі?

– Надто багато людей народжується на світ і надто багато вони пишуть. Мільйони й мільйони текстів друкується щохвилини. Це просто жах!

– У вас, здається, закреп, – зауважила Манюня.

Манюня – медсестра Інгем – симпатична жінка зростом п'ять футів два дюйми з ідеальною фігурою. Ґрант називав її Манюнею, мовби намагаючись компенсувати те, що ним командувала крихітка, схожа на дрезденську порцелянову фігурку, яку він зміг би підняти однією рукою, якби стояв на ногах. Вона не лише

безцеремонно вказувала йому, що і коли він має робити, а й легко вправлялася з його тілом близько шести футів завбільшки, що Грант вважав принизливим. Вага, очевидно, нічого не означала для Манюні – вона віртуозно жонглювала матрацами. Коли Манюні не було, за ним доглядала Амазонка – жінка-богиня з руками, схожими на гілки бука. Амазонкою була медсестра Даррол, родом із Глостершира, яка тужила за домівкою кожного сезону цвітіння нарцисів¹. (Манюня походила з Лайтем-Сент-Енн і була байдужою до нарцисів.) Амазонка – дуже співчутлива жінка з великими м'якими руками, волоока – від найменшого фізичного навантаження починала всмоктувати повітря, як насос. Грант відчував більше приниження, коли персонал лікарні ставився до нього як до неживого вантажу, ніж коли ним крутили так, ніби він узагалі нічого не важить.

Грант був прикутий до лікарняного ліжка, бо провалився в люк, а Манюня й Амазонка доглядали за ним. Це для нього, звісно, було навіть набагато принизливішим, ніж миритися з пихтінням Амазонки та віртуозними маніпуляціями Манюні. Провалитися в люк було вершиною абсурду – пантомімічного, банального, гротескного. Він зник із поверхні землі, переслідуючи Бенні Сколла, і тепер його втішало хіба що те, що переслідуваний, повернувши за ріг, потрапив просто в обійми сержанта Вільямса.

Тепер Бенні запроторили за ґрати на наступних три роки, з чого вельми раділо начальство. Проте Бенні за хорошу поведінку можуть звільнити достроково. А в

¹ Нарцис – національний символ валлійців.